

Lovforslag nr. L 57. Fremsat den 28. oktober 1987 af arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v.

§ 1

I lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 534 af 12. august 1987, foretages følgende ændringer:

1. I § 8 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Arbejdsministeren kan dog inden 4 uger efter, at arbejdsmarkedsnævnets afgørelser er meddelt, på eget initiativ tage den afgørelse, der er truffet af nævnet, op til nærmere undersøgelse og afgørelse.«

2. § 18 affattes således:

»§ 18. Arbejdsgiverne kan tillade de ansatte i løntilskudsperioden at deltage i undervisning. Arbejdsgiverne modtager ikke tilskud i undervisningsperioden, med mindre de ansatte oppebærer løn i perioden.

Stk. 2. Modtager de pågældende ikke løn, og er der knyttet en godtgørelse til undervisningen, får de pågældende denne udbetalt.

Stk. 3. Modtager de pågældende ikke løn, og er der ikke knyttet en særlig godtgørelse til undervisningen, får de pågældende udbetalt en godtgørelse, der svarer til tilskuddet efter § 17, stk. 2.

Stk. 4. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om undervisning og om tilskudsperiodens længde.«

3. Kapitel 8 a ophæves og i stedet indsættes:

Arbejdsmin. j.nr. 6321-7

Lovforslag. Folketingsåret 1987-88

»Afsnit II a

Kapitel 8 a

Arbejdsmarkedsuddannelser

§ 23 a. Arbejdsmarkedsnævn, kommuner og amtskommuner kan til ledige under 30 år og særligt udsatte grupper finansiere uddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Dette kan ske

- 1) ved iværksættelse af uddannelser mod betaling, jf. § 50 i lov om arbejdsmarkedsuddannelser, eller
- 2) ved at yde driftstilskud til dækning af uddannelser på specialarbejderskoler m.v.

Stk. 2. Arbejdsmarkedsnævn, kommuner og amtskommuner, der finansierer uddannelser efter stk. 1, nr. 2, dækker de udgifter, der svarer til et tilsvarende kursus afholdt efter de almindelige regler, herunder deltagergodtgørelse.

Stk. 3. Inden for den samlede bevilling, jf. § 23 b, ydes statstilskud til kommuner og amtskommuner, som afholder udgifter til arbejdsmarkedsuddannelser efter stk. 1 og 2. Statstilskuddet fastsættes af arbejdsministeren for et år ad gangen.

Stk. 4. Arbejdsmarkedsnævnets udgifter til finansiering af uddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, jf. stk. 1 og 2, kan afholdes fuldt ud af nævnets del af den statslige bevilling.

Afsnit II b

Kapitel 8 b

Statstilskud

§ 23 b. Den samlede statslige bevilling til beskæftigelsesprojekter og tilskud til ansættelse i private virksomheder fastsættes hvert år på finansloven. Af denne bevilling kan der også afholdes udgifter til arbejdsmarkedsuddannelser, jf. kapitel 8 a.

Stk. 2. Arbejdsministeren fordelte den statslige bevilling til arbejdsmarkedsnævne.

Stk. 3. Arbejdsmarkedsnævnet skal hvert år udarbejde et grundlag for fordeling af midlerne i regioner. Arbejdsmarkedsnævnet fordelte midlerne til henholdsvis nævnet, kommunerne og amtskommunen efter dette grundlag.

Stk. 4. Arbejdsmarkedsnævnets fordelingsgrundlag kan også indeholde vejledende retningslinjer for nævnets, kommunernes og amtskommunens anvendelse af midlerne til de enkelte foranstaltninger efter loven.

Stk. 5. Arbejdsmarkedsnævnet, kommunerne og amtskommunen kan omfordele midlerne imellem sig.

Stk. 6. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler for omfordeling mellem regionerne.

Stk. 7. Arbejdsmarkedsnævnets afgørelse efter stk. 3 er den endelige administrative afgørelse.

§ 23 c. Arbejdsdirektøren kan fastsætte nærmere regler om udbtaling af og afregning for statsmidlerne samt indberetning om midlernes anvendelse.

§ 23 d. Arbejdsministeren afsætter i 1988 et beløb til fortsættelse af visse særlige beskæftigelsesforanstaltninger, der hidtil har været iværksat i medfør af § 97 a i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

Stk. 2. Arbejdsdirektøren træffer afgørel-

sen om anvendelse af det beløb, der er afsat i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Arbejdsdirektørens afgørelse i henhold til stk. 2, er den endelige administrative afgørelse.

§ 23 e. Arbejdsministeren kan give tilladelse til, at der i en region etableres forsøg, hvorefter arbejdsmarkedsnævnets sammensætning ændres i sager om fordeling af stats-tilskud, jf. § 23 b.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan beslutte, at der etableres forsøg, hvorefter nævnets kompetence efter loven helt eller delvist overgår til et andet organ.«

4. § 26, stk. 1 affattes således:

»§ 26. Kommunernes udgifter

- 1) efter loven,
- 2) efter lov om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger,
- 3) efter lov om produktionsskoler, og
- 4) til visse andre foranstaltninger til bekæmpelse af arbejdsløsheden blandt ledige under 30 år

skal i 1988 udgøre mindst 130 kr. pr. indbygger den 1. januar 1987. Amtskommunernes udgifter skal tilsvarende udgøre 10 kr. pr. indbygger og København og Frederiksbergs kommuners udgifter 140 kr. pr. indbygger.«

5. I § 26, stk. 5, ændres »1987« til: »1988«.

§ 2

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 17. september 1987, ophæves § 97 a.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 1988.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 293 af 21. juni 1985 om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. (Folketingstidende 1984-1985, FF sp. 7533, 8226, 10955 og 11409; tillæg A, sp. 4069; tillæg C, sp. 733) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 534 af 12. august 1987.

Loven er ændret ved lov nr. 911 af 23. december 1986 og ved lov nr. 284 af 13. maj 1987.

Den almindelige beskæftigelsesfremgang under firkløverregeringen har ført til et fald i ledigheden, ikke mindst blandt de unge og langvarigt ledige. Regeringen vil fortsætte den vækstfremmende erhvervs- og beskæftigelsesvenlige politik for at sikre, at ungdomsarbejdsløsheden ikke begynder at stige. Regeringen vil ligeledes fortsætte den kraftige omstilling af uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen, således at uddannelses- og arbejdssøgende i højere grad ledes frem mod fag, hvor der er gode muligheder for beskæftigelse. Udviklingen gennem de seneste år har stærkt understreget betydningen af erhvervsrettet uddannelse. Regeringen har derfor også sikret at alle, der forlader folkeskolen, kan påbegynde en ungdomsuddannelse.

Efterhånden som ungdomsledigheden nedbringes bør foranstaltningerne ændres, så de målrettes mod de - stadig mindre, men samtidig mere udsatte - grupper, der fortsat ikke har haft held til at finde et varigt arbejde eller at komme i gang med en uddannelse.

Erfaringerne viser, at man bedst løser problemerne for disse grupper gennem en lokal, målrettet og individuelt tilrettelagt indsats. Denne tankegang har været grundlaget for de seneste ændringer i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., og dette lovforslag skal ses som en videreførelse af disse tanker. Med de i december 1986 og maj 1987 gennemførte ændringer er der sket en justering af de målgrupper, som indsatsen kan rettes imod samt en decentralisering af indsatsen, der øger mulighederne for lokalt at tilpasse indsatsen til netop de grupper, der ud fra en lokal vurdering har det største behov.

Som opfølgning på de i december 1986 og maj 1987 gennemførte ændringer har regeringen i juni 1987 indgået en aftale med Det radikale Venstre om den fremtidige indsats. På baggrund af den i december 1986 foretagne justering af målgrupperne er der enighed om en uændret videreførelse af det kommunale og amtskommunale pligtbeløb i 1988. Forslaget indeholder derfor en bestemmelse herom (§ 1, nr. 5).

Endvidere fremgår det af aftalen, at linjen fra de seneste ændringer i loven skal fortsættes således, at der skabes en endnu større lokal frihed og en endnu højere grad af decentralisering af kompetencen fra centralt til regionalt/lokalt niveau. Reglerne skal forenkles og barrierer, som opleves som hæmmende for den optimale indsats, skal fjernes.

Det foreslås derfor, at slå bevillingerne til Arbejdsministeriets forskellige ordninger (beskæftigelsesprojekter, løntilskud og de hidtidige særlige foranstaltninger til beskæftigelse af arbejdsløse, jf. § 97 a i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.), sammen til en samlet bevilling som arbejdsministeren fordeler til nævnene, som derefter fordeler midlerne videre. Det bliver herefter regionale/lokale myndigheder, der - ud fra en vurdering af de regionale/lokale målgrupper og deres behov - skal beslutte, hvilke af de nævnte foranstaltninger, der skal iværksættes i netop deres region/lokalområde.

De hidtil afsatte midler til foranstaltninger efter § 97 a i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., indgår i den samlede bevilling.

Der afsættes dog et særligt et beløb i 1988 til de særlige beskæftigelsesforanstaltninger, som hidtil har været iværksat af Byggecentrums Vinterkonsulenttjeneste, Dansk Musikerforbund, Dansk Artistforbund, Foreningen til kunstnerisk underholdning samt som led i en særlig forsøgsordning om løntilskud ved ansættelse af ældre lettere handicappede i Viborg, Bornholms og Fyns amtskommuner. Hovedparten af disse beskæftigelsesforanstaltninger vil i løbet af 1988 blive søgt overført til ressort, hvor de indholdsmæssigt hører hjemme.

Med henblik på den bedst mulige tilrettelæggelse af indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden, herunder udnyttelsen af den statslige bevilling, samles koordinationen af indsatsen i arbejdsmarkedsnævne. Arbejdsmarkedsnævnet er det regionale organ, hvor de vigtigste aktører er repræsenteret, nemlig arbejdsmarkedets parter samt kommuner og amtskommuner. Nævnet vil derfor være det naturlige forum for den regionale dialog og koordination af den særlige beskæftigelsesindsats m.v. over for unge ledige og særligt udsatte grupper.

Nævnet skal hvert år udarbejde et samlet grundlag for fordelingen af den statslige bevilling til nævnet, amtskommunen og kommunerne. Ved udarbejdelsen af fordelingsgrundlaget tages der udgangspunkt i ledighedstallene og iværksatte foranstaltninger i henholdsvis nævn, kommuner og amtskommune, men der bør også tages hensyn til fremtidige beskæftigelsesmuligheder, uddannelsesbehov samt ønsker og behov for forskellige foranstaltninger. Kommuner og amtskommuner kan bidrage med oplysninger herom.

For at sikre den bedst mulige, regionale tilrettelæggelse af indsatsen vil Arbejdsmarkedsnævnet, som det organ der har overblik over områdets samlede indsats, kunne udstede vejledende retningslinjer for nævnets, amtskommunernes og kommunernes anvendelse af midlerne til beskæftigelsesprojekter, løntilskud og finansiering af uddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Det vil dog fortsat være således, at (amts)kommunerne selv ud fra lokale behov kan bestemme, hvilke foranstaltninger de ønsker at anvende statslukkede til.

Der er i forslaget fortsat mulighed for at overføre midler mellem nævn, amtskommunen og kommuner inden for regionen, hvis en af de 3 parter ikke fuldt kan anvende de tildelte midler. Denne omfordeling kan frit foretages mellem de 3 parter, dog skal arbejdsmarkedsnævnet underrettes herom, således at man bevarer det regionale overblik over indsatsen.

Efter forslaget kan arbejdsministeren fastsætte regler om, at der i løbet af året kan ske en omfordeling af midler mellem regionerne, hvis en region oplyser, at de tildelte midler ikke kan anvendes fuldt ud.

I forlængelse af tankerne bag forslaget foreslås det, at arbejdsministeren får mulighed for at give tilladelse til, at der etableres forsøg omkring styringen og administrationen af indsatsen.

Erfaringerne viser, at man når de bedste resultater, hvis der i foranstaltningerne indgår undervisning. For således at øge den uddannelsesmæssige

del af indsatsen foreslås det derfor, at midlerne fra den statslige bevilling - ud over til beskæftigelsesprojekter og løntilskud - også skal kunne anvendes til finansiering af uddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Endvidere bliver der mulighed for, at ledige, der ansættes med løntilskud i private virksomheder, i forbindelse med en sådan ansættelse med arbejdsgiverens tilladelse kan deltage i undervisning, jf. forslaget § 1, nr. 2.

Erhvervsforberedende uddannelser for unge (EIFU) er en af de uddannelser som afholdes med hjemmel i lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Disse uddannelser indgår allerede i dag som et væsentligt element i de aktiviteter, som kommuner og amtskommuner iværksætter for at nedbringe ungdomsarbejdsløsheden. Uddannelserne gennemføres i arbejdsmarkedsuddannelsernes regi på lokalt statsligt drevne EI-centre, under tilsyn af Direktoratet for Arbejdsmarkedsuddannelserne, som også har ansvaret for udvikling m.v. af nye uddannelser. Tilrettelæggelsen af uddannelserne sker lokalt ofte i et samarbejde mellem de lokale EI-centre og kommuner og amtskommuner m.fl. Kommuner og amtskommuner har således allerede på nuværende tidspunkt stor indflydelse på hvilke - og hvor mange - EIFU-aktiviteter, der gennemføres.

I overensstemmelse med de decentraliserings-tanker, der ligger bag såvel de seneste ændringer af lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., som dette lovforslag, vil finansieringen af de erhvervsforberedende uddannelser for unge (EIFU) fra 1. januar 1989 overgå til kommuner og amtskommuner.

De nærmere betingelser og retningslinjer herfor vil i 1988 blive fastsat efter drøftelser med kommuner og amtskommuner. Herefter vil de nødvendige lovforslag blive fremsat i Folketinget.

Der vil dog fortsat blive opretholdt en mindre statslig EIFU-aktivitet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Til de ordninger, der efter forslaget slås sammen, er der på finanslovsforslaget for 1988 afsat et beløb på i alt 438 mill. kr.

Sammenlægningen af bevillingerne til de forskellige ordninger, der indgår i indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden, og den yderligere decentralisering af kompetencen vedrørende anvendelsen af midlerne, må forventes at give en bedre og mere rationel udnyttelse af de afsatte midler. Derfor skønnes det mindre fald i bevillingerne fra

1987 til 1988 ikke at medføre et tilsvarende fald i de faktiske afholdte aktiviteter i 1988 i forhold til 1987. Dette forudsætter dog, at kommuner og amtskommuner afsætter det samme beløb som hidtil til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden.

Selvom den foreslåede omlægning af indsatsen kan betyde en ændret administration på nogle punkter, forventes dette dog ikke at medføre en ændring af det personalemæssige behov.

Der afsættes af den samlede statslige bevilling en mindre del (max. 2 mill. kr.) til information om de foranstaltninger, der kan iværksættes efter loven. Arbejdsdirektøren administrerer denne bevilling.

Forslaget har været drøftet med de kommunale organisationer og arbejdsmarkedets parter.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der åbnes med forslagets § 1, nr. 1, mulighed for, at arbejdsministeren på eget initiativ kan tage en afgørelse, truffet af arbejdsmarkedsnævnet i henhold til § 8, op til nærmere undersøgelse og afgørelse. Hensigten med bestemmelsen er, at arbejdsministeren skal have mulighed for at imødekomme erhvervsorganisationers og andres ønske om at se på en sag, hvor der fra erhvervsorganisationerne eller andre er rejst tvivl om en nævnsafgørelse. Det vil være undtagelsen, at arbejdsministeren anvender denne ret, og det er ikke hensigten med bestemmelsen, at bruge den som grundlag for stikprøver eller anden kontrol med nævnenes afgørelser.

Til nr. 2

Der indføres en adgang til, at den unge i løntilskudsperioden kan deltage i undervisning på samme økonomiske betingelser, som gælder ved ansættelse i beskæftigelsesprojekter, jf. lovens § 13.

Adgangen til at kombinere uddannelse og arbejde vil øge såvel den unges mulighed for at blive fast tilknyttet arbejdsmarkedet efter løntilskudsperioden som den unges motivation for at begynde en uddannelse.

Med henblik på, at den særlige godtgørelsesordning ved uddannelse i løntilskudsperioden ikke træder i stedet for det normale uddannelsesstøttesystem, vil der blive fastsat nærmere regler om uddannelsens indhold og varighed. Det skal herved sikres, at undervisningen bliver et supplement til ansættelsen og ikke en erstatning herfor.

Til nr. 3

Til § 23 a

Efter forslaget kan kommuner, amtskommuner og arbejdsmarkedsnævn også anvende deres del af statstilskuddet til finansiering af uddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser enten ved at betale iværksættelse af specialarbejderkurser på specialarbejderskolerne eller efteruddannelse på handelsskoler og tekniske skoler m.v. eller ved at give et driftstilskud til dækning af omkostningerne herved. Vælges sidstnævnte løsning, skal udgiften til godtgørelse betales til den udbetalende arbejdsløshedskasse eller arbejdsformidling.

Kommuner og amtskommuner vil kunne anvende det af arbejdsministeren årligt fastsatte statstilskud til finansiering af disse uddannelser. Tilskuddet udgør i øjeblikket 37 kr. pr. time pr. deltager.

Arbejdsmarkedsnævnene vil få mulighed for at anvende deres andel af midlerne fuldt ud til at finansiere uddannelser efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser.

Til § 23 b

Som nærmere omtalt i de almindelige bemærkninger er det hensigten med lovforslaget at sammenlægge de statslige bevillinger til beskæftigelsesprojekter, løntilskud og § 97 a-foranstaltninger til en samlet bevilling, der fordeles af arbejdsministeren. Arbejdsministeren fastsætter fordelingen efter indstilling fra arbejdsdirektøren, der forhandler kriterier for fordeling med Landsarbejdsnævnet. Arbejdsdirektøren hører samtidig de kommunale organisationer.

Arbejdsministeren kan afsætte en mindre reserve til iværksættelse af særlige beskæftigelsesforanstaltninger i forbindelse med akut opståede behov f.eks. i forbindelse med virksomhedslukninger. Reserven fordeles i givet fald gennem vedkommende nævn.

Arbejdsmarkedsnævnene fordeler midlerne på regionalt plan. Grundlaget for den årlige regionale beskæftigelses- og uddannelsesindsats udarbejdes bl.a. på baggrund af eventuelle bidrag fra (amts)kommunerne om behov m.v.

Fordelingsgrundlaget udarbejdes i skitse i årets sidste kvartal og færdiggøres, når arbejdsministerens fordeling af den statslige bevilling er meddelt nævnene. Fordelingen af midlerne til nævnet og de enkelte (amts)kommuner sker herefter. Fordelingsgrundlaget kan også indeholde angivelse af retningslinier for anvendelse.

Retningslinjerne for anvendelsen af midlerne er kun vejledende og kommunerne og amtskommunerne træffer selv afgørelse om hvorvidt retningslinjerne skal finde anvendelse eller om midlerne ønskes anvendt på andre foranstaltninger end retningslinjerne angiver, dvs. at en ændret prioritering mellem foranstaltningerne umiddelbart foretages af de lokale myndigheder selv.

Til § 23 c

Hensigten med bestemmelsen om festsættelse af regler for udbetaling af afregning for og indberetning om anvendelse af midlerne er at sikre en effektiv bevillingsstyring og lovmæssig forvaltning af tildelte midler.

Det kan endvidere overvejes, at der ved fastsættelsen af de nærmere regler kan blive tale om, at udbetaling af statstilskud gøres afhængig af at proceduren for afregning og indberetning er overholdt.

Til § 23 e

Efter forslaget skal arbejdsmarkedsnævnet for søgvis i sager om fordeling af statstilskuddet kunne udvides med yderligere repræsentanter for (amts)kommuner eller fra uddannelsesinstitutioner i regionen eller andre. Der er også åbnet adgang til at arbejdsmarkedsnævnets funktion helt eller delvist kan overføres til et andet organ.

De forsøg, der herved etableres skaber mulighed for f.eks. belysning af dels hvorledes samarbejdet

mellem de regionale/lokale aktører styrkes, dels hvorledes den bevillingsmæssige styring bedst tilrettelægges for at opnå den størst mulige effekt og den størst mulige sammenhæng mellem ansvar og kompetence.

Til nr. 4 og 5.

De kommunale og det amtskommunale pligtbeløb til ungdomsindsatsen opretholdes uændret i 1988. Pligtbeløbet kan anvendes til beskæftigelses- og uddannelsesforanstaltninger, herunder til betaling af driftstilskud til arbejdsmarkedsuddannelser og rekvirering af kurser og anden undervisning for unge arbejdsløse på tekniske skoler, handelsskoler, specialarbejderskoler, højskoler, forskellige vejledningsaktiviteter og samordning heraf m.v.

Til § 2

De foranstaltninger, der hidtil har været afholdt i henhold til § 97 a, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 599 af 17. september 1987 om lov om arbejdsformidling og arbejdssøshedsforsikring m.v., vil - efter de seneste ændringer i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. - fremover kunne afholdes med hjemmel i afsnit I, i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v. Derfor vil § 97 a blive ophævet, og de midler, der hidtil har været afsat hertil, indgår i en samlet statslig bevilling til iværksættelse af uddannelses- og beskæftigelsesforanstaltninger for unge under 30 år samt særlige udsatte grupper.